

6327 SAYILI KANUNLA BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE ÖDENEN KATKI PAYLARI VE BU SİSTEMDEN ELDE EDİLEN GELİRLERİN VERGİLENDİRİLMESİNE YÖNELİK OLARAK YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1. GİRİŞ

4632 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf Ve Yatırım Sistemi Kanunu”, 07 Nisan 2001 Tarih ve 24366 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kanunun 1 inci maddesine göre kanunun amacı; kamu sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı olarak, bireylerin emekliliğe yönelik tasarruflarının yatırıma yönlendirilmesi ile emeklilik döneminde ek bir gelir sağlanarak refah düzeylerinin yükseltilmesi, ekonomiye uzun vadeli kaynak yaratarak istihdamın artırılması ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunulmasını teminen, gönüllü katılıma dayalı ve belirlenmiş katkı esasına göre oluşturulan bireysel emeklilik sisteminin düzenlenmesi ve denetlenmesidir.

Resmi Gazete’de yayımlanmasından altı ay sonra yürürlüğe giren Kanun, amacı doğrultusunda bugüne kadar uygulanmıştır. Kanunun amacına uygun olarak çalışabilmesi için başta vergi kanunları olmak üzere bazı kanunlarda da sistemi teşvik edici düzenlemeler yapılmıştır. Ancak özellikle GVK’nun stopaj hükümlerinde yer alan bazı düzenlemeler ve bu konudaki idari uygulamalar, sistemle ilgili olarak sorun yaratmış ve sıkça tartışılır hale gelmişti. Nitekim bu husus, Platformumuzun Mayıs 2012 sayısında yer alan 2012/29 sayılı raporumuzda da ele alınarak eleştirilmişti.

29 Haziran 2012 tarih ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6327 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında” Kanun ile sistemde ve sistemin vergilendirilmesinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Anılan kanunla özellikle Gelir Vergisi Kanunu’nda hem bireysel emeklilik sistemine ödenen prim ve katkı payları hem de diğer sigortalar için ödenen primlerin vergilendirilmesi ya da vergilendirilmemesi konusunda değişiklik ve yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Bu çalışmamızda, 6327 sayılı Kanunla, bireysel emeklilik sistemi ile bazı sigorta sistemlerinde, gerek ödenen primlerin ve gerekse de geri alınan prim ve nemaların vergilendirilmesine yönelik olarak yapılan değişiklik ve düzenlemeler ele alınarak tartışılacak ve değerlendirilecektir.

2. 6327 SAYILI KANUNLA YAPILAN DÜZENLEME VE DEĞİŞİKLİKLER

2.1. Vergi Kanunlarında Yapılan Değişiklikler ve Yürürlük Tarihleri:

6327 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nun 22, 40, 63, 75, 86, 89 ve 94 üncü maddeleri ile Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'nun 4 üncü maddesinde değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır. Anılan kanunun yürürlük hükümleri uyarınca bu değişikliklerin farklı tarihlerde yürürlüğe girmesi öngörülmüş olup, söz konusu değişikliklerin içeriği ve yürürlük tarihleri aşağıdaki gibidir.

6327 sayılı Kanun Mad.	İlgili Vergi Kanunu Maddesi	Konu	Yürürlük Tarihi
2	VİVK Md. 4	İstisna	01.01.2013
3	GVK Md. 22/1	MSİ 'nda istisna	29.08.2012
4	GVK Md. 40/1-9	Ticari kazançta indirilecek giderler	01.01.2013
5	GVK Md. 63/3	Ücretin safi değerinin tespiti	01.01.2013
6	GVK Md. 75/15, 16	MSİ sayılacak iratlar	29.08.2012
7	GVK Md. 86	Beyan edilmeyecek gelirler	29.08.2012
8	GVK Md. 89/1	GV matrahından indirilecek gelirler	01.01.2013
9	GVK Md. 94	Vergi tevkifatı	29.08.2012
Geçici Md. 1	GVK Md. 75 ve 94	Fazla yapılan tevkifatın iadesi	29.08.2012

Ayrıca 6327 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi ile 4632 sayılı Kanuna eklenen ve 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girecek Ek Madde ile İşveren tarafından ödenenler hariç katılımcı adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarının yüzde yirmibeşine karşılık gelen tutar kadar Devlet katkısı ödenmesi benimsenmiştir.

2.2. Bireysel Emeklilik Sisteminden Elde Edilen Gelirlerin Mahiyeti ve Vergilendirilmesine Yönelik Düzenlemeler:

2.2.1. Değişiklikten Önceki Vergileme Sistemi:

6327 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeden önce GVK'nun 75/15'inci maddesi uyarınca; Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından;

- ✓ On yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemediği ayrılanlara yapılan ödemeler,
- ✓ On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim veya aidat ödeyenlere ve vefat, malûliyet

veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler,

- ✓ Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler.

Menkul sermaye iradı olarak kabul edilmekteydi ve bu gelirler üzerinden GVK'nun 94/15 inci maddesi uyarınca vergi tevkifatı yapılmaktaydı.

Yine aynı Kanunun 22 nci maddesinde ise; bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 25'i gelir vergisinden istisna edilmiş ve istisna edilen tutar üzerinden 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (15) numaralı bendine göre tevkifat yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, GVK'nun 63'üncü maddesi çerçevesinde, ücretlilerin kendi şahsı, eşi veya küçük çocukları için bireysel emeklilik sistemine kendilerinin ödedikleri katkı payları, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık brüt tutarını geçmemek kaydıyla, ücretlinin gelir vergisi matrahından indirilebilmekteydi. Ücretlilerin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri için ücretlilerin ödedikleri primler de, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık brüt tutarını geçmemek kaydıyla, ücretlinin gelir vergisi matrahında indirim olarak dikkate alınıyordu. Bireysel emeklilik sistemine yapılan katkı paylarının yanı sıra diğer şahıs sigortalarına da prim ödenmesi durumunda, indirim konusu yapılabilecek toplam tutar yine ücretin % 10'u ve asgari ücretin yıllık tutarıyla sınırlıydı. Şahıs sigorta primleri için % 5'lik sınır ayrıca dikkate alınmaktaydı.

Ayrıca GVK'nun 89'uncu maddesi uyarınca, gelir vergisi beyannamesinde bildirilen gelirlerden, mükelleflerin şahsı, eş ve küçük çocukları için ödemiş oldukları bireysel emeklilik sistemi katkı payları ile yukarıda belirtilen şahıs sigorta primleri, yine aynı sınırlar dâhilinde indirim konusu yapılmaktaydı.

Önceki durumda, bireysel emeklilik sisteminden ayrılma veya emekli olma nedeniyle yapılan ödemelerde nihai vergileme yapılan ödemelerin tamamı üzerinden alınan tevkifat yoluyla gerçekleşmekte olup, GVK'nun 86 ncı maddesi uyarınca yapılan ödemeler nedeniyle yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesine yahut verilen beyannameye dahil edilmesine gerek bulunmamaktadır.

2.2.2. Vergileme Sistemine Yönelik Yapılan Düzenlemeler:

a) Gelirin Tanımına Yönelik Düzenlemeler:

6327 sayılı Kanun ile GVK'nun 75 inci maddesine 29/08/2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere eklenen (16) numaralı bent uyarınca;

Bireysel emeklilik sisteminden;

a) On yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği **irat tutarı** (28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.),

b) On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği **irat tutarı** (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.),

c) Emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği **irat tutarı** (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.),

menkul sermaye iradı olarak kabul edilmiştir. Yine aynı tarihten itibaren geçerli olmak üzere GVK'nun 22 nci maddesinde yapılan düzenleme ile anılan menkul sermaye iratlarına ilişkin istisna kaldırılmıştır.

Yapılan düzenlemeye göre; 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (16) numaralı bendinde yer alan irat tutarı; hak kazanılan Devlet katkısı ve getirileri dahil ödemeye konu toplam birikim tutarından, (varsa ertelenmiş giriş aidatı indirilmeksizin) ödenen katkı payları ve Devlet katkısının hak edilen kısmı indirilerek bulunur.

6327 sayılı Kanunla konuya ilişkin en önemli değişikliklerden biri GVK'nun 75 inci maddesinde yapılmıştır. Daha önce gerek bireysel emeklilik sisteminde gerekse diğer şahıs sigorta sistemlerinde katılımcılara ödenen anapara dahil tutarın tamamı menkul sermaye iradı olarak kabul edilmekte iken; yapılan değişiklikle sadece yapılan irat ödemeleri menkul sermaye iradı olarak kabul edilmiş, anaparaya

tekabül eden ödemelerin MSİ olarak kabul edilmesinden vazgeçilmiştir. Düzenlemede ayrıca MSİ sayılacak iradın nasıl hesaplanacağı da açıklanmıştır.

b) Ücretlere Yönelik Düzenleme:

6327 sayılı Kanunla GVK'nun 63/3 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının ücretlilerin ücret matrahından, indirilmesi uygulamasına 01.01.2013 tarihi itibarıyla son verilecektir. Dolayısıyla, 2012 yılının sonuna kadar ödenen katkı payları eski düzenleme doğrultusunda genel esaslar dahilinde gelir vergisi matrahından indirilebilecektir.

c) Gelirin Beyanı ve Yıllık Beyanname Üzerinden Yapılacak İndirimlere İlişkin Düzenleme:

6327 sayılı Kanunla GVK'nun 75 inci maddesinde yapılan düzenlemeye paralel olarak anılan kanunun 86 ncı maddesinde de düzenleme yapılmış ve bireysel emeklilik sisteminden elde edilen gelirler için yıllık beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirlerin beyannameye dahil edilmeyeceğine yönelik düzenleme korunmuştur. Buna göre bireysel emeklilik sisteminden elde edilen gelirler için yıllık beyanname verilmeyecek ve başka gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

Diğer taraftan GVK'nun 89 uncu maddesinde yapılan düzenleme uyarınca, 1/1/2013 tarihinden itibaren, yıllık beyanname veren mükellefler (ücret geliri elde edenler dahil) için vergi matrahlarının tespitinde bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları indirim konusu yapılamayacaktır. Söz konusu hükümler 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, anılan tarihten önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, yıllık beyanname veren mükellefler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları, bu konudaki önceki düzenlemelere göre 2012 takvim yılına ilişkin olarak verilecek yıllık beyanname gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

d) Stopaj Yoluyla Yapılacak Vergilemeye Yönelik Düzenleme:

Bireysel emeklilik sisteminden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde, eskiden olduğu gibi stopaj yoluyla vergileme esas olacaktır. Yani söz konusu gelirlerin vergilendirilmesi, yeni hükümlerden sonra da sadece stopaj yoluyla yapılacak, bu gelirler için herhangi bir şekilde beyanname verilmesi söz konusu olmayacaktır.

Stopaj yoluyla vergileme GVK'nun 94/16 ncı maddesi uyarınca yapılacaktır. 29/08/2012 tarihinden itibaren geçerli olacak yeni düzenlemeye göre stopaj yoluyla vergilemede aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır:

- ✓ Eski uygulamadan farklı olarak stopaj, sadece irat olarak kabul edilen tutarlar üzerinden yapılacaktır. Yani anaparaya tekabül eden tutarlar üzerinden vergi kesintisi yapılması şeklindeki uygulamadan vazgeçilmiştir.
- ✓ GVK'nun 22 nci maddesinde yer alan istisna kaldırıldığı için, stopaj yapılırken herhangi bir istisna uygulanmayacak ve ödenen iratların tamamı stopaja tabi tutulacaktır.
- ✓ Yapılacak stopajın oranını Bakanlar Kurulu belirleyecektir. Bakanlar Kurulu;
 - a) On yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,
 - b) On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,
 - c) Emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,

için ayrı stopaj oranları belirleyebilir. Ayrıca Bakanlar Kurulu söz konusu menkul sermaye iratlarından; prim ve katkı paylarının, ücretin safi tutarı ile ticari kazancın tespitinde veya diğer gelir unsurlarına ilişkin gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapıp yapılmadığına, indirim konusu yapılması halinde indirime esas süreye, Devlet katkısı elde edilip edilmediğine veya Devlet katkısı elde edilen süreye, sigortalı ve katılımcıların kalış sürelerine ve ayrılma biçimlerine göre, farklı oranlar da tespit edebilir.

- ✓ Katılımcı tarafından hak kazanılmaması nedeniyle Devlet katkılarının ve bunlara isabet eden irat tutarlarının Hazine'ye geri ödenmesi durumunda, söz konusu Devlet katkısı tutarlarına isabet eden irat tutarları üzerinden tevkifat yapılmayacaktır.

2.3. Bireysel Emeklilik Sistemi Dışındaki Sigorta Sistemleri İçin Ödenen Primlerin Vergilemesine Yönelik Yapılan Düzenlemeler:

6327 sayılı Kanunla bireysel emeklilik sistemine yönelik önemli düzenlemeler yapılırken, tüzel kişiliği haiz emekli sandıklar, yardım sandıkları ile sigorta ve

emeklilik şirketleri tarafından hayat ve şahıs sigortaları gibi sigorta işlemleri nedeniyle gerek hak sahiplerine yapılan ödemelerin vergilendirilmesi ve gerekse de hak sahipleri tarafından ödenen primlerin vergi matrahından düşülebilmesi konularında da düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeler, bazı hükümler açısından bireysel emeklilik sistemiyle ilgili yapılan düzenlemelere paralellik gösterirken, bazı hükümler açısından ise farklılıklar göstermektedir.

6327 sayılı Kanun ile GVK'nun 75/15 inci maddesinde yapılan ve 29/08/2012 tarihinden itibaren geçerli olacak olan değişiklik uyarınca;

Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından;

a) On yıldan az süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlara ödenen **irat tutarları**,

b) On yıl süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlar ile vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara ödenen **irat tutarları**,

Menkul sermaye iradı olarak kabul edilmiştir. Yani önceki düzenlemeden farklı olarak ödemelerin tamamı değil sadece irat (nema) tutarları MSİ sayılmıştır. Yine aynı tarihten itibaren geçerli olmak üzere GVK'nun 22 nci maddesinde yapılan düzenleme ile anılan menkul sermaye iratlarına (tek primli yıllık gelir sigortalarına ilişkin yapılan ödemeler hariç) ilişkin istisna kaldırılmıştır.

Yapılan düzenlemeye göre; söz konusu irat tutarı; varsa fesih ve iştirak kesintisi indirilmeden önceki birikim tutarından, yatırıma yönlendirilen tutar indirilerek bulunur.

Buna göre söz konusu gelirlerin vergilendirilmesinde bireysel emeklilik sisteminden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine paralel bir durum söz konusudur. Yani bu gelirler de sadece stopaj yoluyla vergilendirilecek, stopaj sadece irat (nema) üzerinden yapılacak, anaparaya tekabül eden tutarlar üzerinden vergi kesintisi yapılmayacak, bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecek, başka gelirler için verilen beyannameye de dahil edilmeyecektir.

GVK'nın 63'üncü maddesinde yapılan değişiklik ile 01.01.2013 tarihinden itibaren ücretlinin kendi şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait **hayat sigorta poliçeleri** için ödedikleri primlerin **yarısı** ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi **şahıs sigorta poliçeleri** için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin **tamamı**, ödendiği ayda elde edilen ücretin **% 15'ini** ve

yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak koşuluyla ücret matrahından indirilebilecektir. Yapılan düzenleme ile ödenen hayat sigortası poliçelerine konu prim ödemelerinin **yarısının** matrahtan indirilmesine imkan sağlanmıştır. Daha önce bu primlerin tamamı indirim konusu yapılabiliyordu. Ayrıca, hayat ve şahıs sigorta poliçelerine dair ödenen primlerin ücret matrahından indirebilecek kısmı ücretin % 5'inden, % 15'ine yükseltilmiştir. Ancak indirim tutarı eskiden olduğu gibi yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

Bireysel emeklilik katkı payları ile hayat sigortası ve diğer şahıs sigortaları primlerinin, ücret ve diğer beyana tabi gelirlere ilişkin matrahın tespitinde indirimine yönelik eski düzenlemeler, 2012 yılı ücret ve diğer beyana tabi gelirlere ilişki gelir vergisi matrahının tespitinde dikkate alınacak, 6327 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenlemeler ise 1.1.2013 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

GVK'nın 89'uncu maddesinde yapılan değişiklik ile 2013 yılından itibaren elde edilecek gelirlere uygulanmak üzere, mükelleflerin kendi şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigorta poliçeleri için ödedikleri primlerin yarısı ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için ödedikleri primlerin tamamı, beyan edilen gelirin % 15'ini ve asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmamak koşuluyla gelir vergisi matrahından indirim olarak dikkate alınabilecektir. Ancak belirtilen % 15'lik ve asgari ücrete ilişkin sınır belirlenirken, işverenlerin ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödedikleri katkı payları ile ücret geliri elde edenlerin ücretlerinin safi tutarının belirlenmesinde dikkate alınan prim ödemeleri de dikkate alınacaktır. Dolayısıyla gelir vergisi beyannamesi vermek durumunda olan bir mükellef, ücret geliri elde etmiş ve bu gelirin safi tutarı belirlenirken ödenen şahıs veya hayat sigorta primleri dikkate alınmış ise, beyanname ile beyan ettiği gelirden hayat ve diğer sağlık sigortası primlerini indirirken, beyan ettiği gelirin %15 ini ve asgari ücretin yıllık tutarına ilişkin sınırın belirlenmesinde, ücret gelirinden indirdiği primler ile işverence karşılanan katkı paylarını dikkate almalı, yukarıdaki sınırlardan geri kalan sınır dahilinde beyanname üzerinde indirim kullanmalıdır. Ayrıca mükelleflerin eşleri ve küçük çocuklarının ayrı beyanname vermeleri durumunda, bunlara ait primler kendi beyannamelerinde beyan edilecek gelirden indirilmelidir.

2012 yılı gelirlerine uygulanacak mevcut düzenlemede hayat sigortası ve diğer şahıs sigorta poliçelerine ilişkin ödenen primler beyan edilen gelirin % 5'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak kaydıyla, beyan edilecek gelirin tespitinde indirim olarak dikkate alınabilecektir. Ancak indirim olarak dikkate alınacak prim ve katkı payı ödemelerinin ücretin safi tutarının belirlenmesinde dikkate alınmamış

olması gerekmektedir. Ayrıca 2012 yılında bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları da bulunuyorsa, indirim konusu yapılacak prim ve katkı payları toplamı beyan edilen gelirin % 10 ile sınırlı olmakla birlikte, sigorta poliçe primleri için % 5'lik sınır ayrıca dikkate alınmalıdır.

2.4. Ticari Kazancın Tespitinde İndirilecek Giderlere Yönelik Düzenleme:

GVK'nun 40'inci maddesinde yapılan ve 2013 yılından itibaren yürürlüğe girecek değişiklikle, **işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları**, ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin % 15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmaması koşuluyla, ücretle ilişkilendirilmeden ticari kazancın tespitinde indirim olarak dikkate alınabilecektir. İşverenlerin çalışanları adına ödedikleri katkı payları üzerinden Devlet katkısı hesaplanmayacaktır.

Ancak gerek işverenler tarafından ücretliler adına ödenen katkı paylarının gerekse de ücretlilerin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası için ödedikleri primlerinin yarısı ile şahıs sigorta poliçeleri için ödedikleri primlerin toplamı; ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin % 15'i ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarıyla sınırlıdır. İşverenlerce karşılanan katkı payları ile hizmet erbabınca ödenen primlerin, bu sınırları aşan kısmı için, primler ücret matrahının tespitinde indirim konusu yapılamayacak, işverenlerce ödenen katkı payları ise ücret matrahıyla ilişkilendirilmeksizin doğrudan gider yazılamayacak, yani brütleştirilip stopaja tabi tutulmak suretiyle giderleştirilebilecektir.

2012 yılı sonuna kadar geçerli olan mevcut düzenlemede ise, işverenler tarafından yapılan katkı payı ödemelerinden ücretle ilişkilendirilmeden ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilecek tutar, hizmet erbabınca karşılanan katkı paylarıyla birlikte ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin %10'u ve yine asgari ücretin yıllık tutarıyla sınırlıdır. Aşan kısım brüte iblağ edilip stopaja tabi tutulmak suretiyle vergilendirilmektedir.

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendine göre, işverenler tarafından çalışanlar adına ödenen özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, sigorta primine esas kazanca dahil edilmemektedir. Ödenen primlerin ve katkı paylarının anılan oranı aşan kısımları ise prime esas kazanca tabi tutulmaktadır. Bu konuda 6327 sayılı Kanunla herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

2.5. İrat Tutarının Hesaplanması:

Daha önce de izah edildiği üzere, 6327 sayılı Kanunla GVK'nun 75 inci maddesinde yapılan düzenleme ile gerek bireysel emeklilik sisteminden gerekse diğer sigorta işlemlerinden elde edilen ve MSİ olarak adlandırılan gelirin tanımı değiştirilmiş ve sadece nema kısımları irat olarak kabul edilmiştir.

Gerek bireysel emeklilik sisteminde gerekse diğer şahıs ve hayat sigorta işlemlerinde elde edilen nemayı genel olarak; katılımcıların bu sistemlere ödedikleri katkı payları ve diğer ödemelerin, bireysel emeklilik ya da sigorta şirketleri tarafından değişik yatırım araçlarına yönlendirmek suretiyle değerlendirilmesi sonucu elde edilen gelirler olarak tanımlayabiliriz. Bu genel tanımın dışında 6327 sayılı Kanunla GVK'nun 75 inci maddesine eklenen hüküm ve diğer uygulamalar doğrultusunda "nema" tutarının hesaplanmasında aşağıdaki unsurların da dikkate alınması gerekmektedir.

✓ Şahıs sigortaları kapsamında yapılan ödemelerde irat tutarı, varsa fesih ve iştirak kesintisi indirilmeden önceki birikim tutarından, yatırıma yönlendirilen tutar indirilerek hesaplanmalıdır.

✓ Bireysel emeklilik sistemi kapsamında yapılan ödemelerde irat tutarı, hak kazanılan Devlet katkısı ve getirileri dahil ödemeye konu toplam birikim tutarından, (varsa ertelenmiş giriş aidatı indirilmeksizin) ödenen katkı payları ve Devlet katkısının hak edilen kısmı indirilerek hesaplanmalıdır.

✓ Bireysel emeklilik sisteminde katılımcılara emeklilik şirketleri tarafından yönetim gider kesintisi iadesi, katkı payı ödemesi ve benzeri şekilde gerçekleştirilen ve birikim tutarına dahil edilmesi gereken bonus ödemeleri ile gecikme cezaları, katılımcı tarafından ödenen katkı payı mahiyeti taşımadıklarından, bu tutarların irat olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

✓ Dövizle endeksli birikimli hayat sigortalarında, irat tutarının hesaplanmasında anapara kur farkları irat tutarına dahil edilecek olup, yatırıma yönlendirilen tutarın tespitinde yatırıma yönlendirme tarihindeki kurun esas alınması gerekmektedir.

✓ Bireysel emeklilik sisteminde, işveren grup emeklilik planları çerçevesinde ücretlilerce hak edilmeyen kısmın işverence diğer katılımcılara aktarılması durumunda, aktarılan bu tutar diğer katılımcıların katkı paylarına dahil edilecektir.

2.6. Devlet Katkı Payı Ödenmesine Yönelik Düzenleme:

6327 sayılı Kanunun 29'uncu maddesiyle getirilen yeni düzenleme ile kişilerin bireysel emeklilik sistemine ödedikleri katkı paylarının % 25'ine karşılık gelen tutarları kadar, devlet katkısı hesaplanacaktır. Ancak, bir katılımcı için bir takvim yılında ödenen ve Devlet katkısı tutarının hesaplanmasına esas teşkil eden katkı paylarının toplamı, ilgili takvim yılına ait hesaplama ile ilgili dönemin sona erdiği tarihte geçerli olan brüt asgari ücretin hesaplama dönemine isabet eden toplam tutarını aşamayacaktır. Devlet katkısı uygulaması 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girecek olup, katılımcılar;

- > En az üç yıl sistemde kalırlar ise Devlet katkısı ve varsa getirilerinin yüzde onbeşine,
- > En az altı yıl sistemde kalırlar ise Devlet katkısı ve varsa getirilerinin yüzde otuzbeşine,
- > En az on yıl sistemde kalırlar ise Devlet katkısı ve varsa getirilerinin yüzde altmışına,
- > Emeklilik hakkı kazanır veya sistemden vefat veya maluliyet nedeniyle çıkarlarsa, Devlet katkısı ve varsa getirilerinin tamamına.

hak kazanacaklardır. Sürelerin hesabında emeklilik sözleşmesi esas alınacak olup, hak kazanılan tutarlar sistemden ayrılma veya emeklilik durumunda katılımcıya ödenecektir. Emeklilik hakkını kazanmak için en az 10 yıl sistemde bulunmak şartıyla 56 yaşını tamamlamış olmak gerekmektedir.

Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat veya malûliyet nedeniyle ayrılanlar Devlet katkısı ve varsa getirilerinin tamamına hak kazanır. Devlet katkısı ve getirilerinden hak kazanılan tutarlar sistemden ayrılma veya emeklilik durumunda katılımcıya ödenir.

Vefat veya malûliyet hariç sistemden emekli olmadan ayrılan katılımcıların Devlet katkısına ilişkin hesabındaki varsa hak kazanılmayan birikim tutarı genel bütçeye gelir kaydedilir veya katılımcılara yapılacak Devlet katkısı ödemesine mahsup edilebilir.

İşverenler tarafından çalışanları adına ödenen katkı payları üzerinden Devlet katkısı hesaplanmayacaktır.

Kanunun geçici 2'nci maddesinde, 29.5.2012 tarihi itibarıyla bireysel emeklilik sisteminde olup 29 Haziran 2012 tarihinden itibaren iki yıl içinde emeklilik sözleşmesi birikimlerini alarak sonlandıran katılımcıların, daha sonra yeniden

bireysel emeklilik sistemine dahil olması durumunda, 31.12.2014 tarihine kadar bireysel emeklilik sistemine ödeyeceği katkı payları için Devlet katkısı hesaplanmayacağı belirtilmiştir.

Ayrıca 01.01.2013 tarihten önce sisteme girmiş olan katılımcıların, Devlet katkısına hak kazanmaya esas süresinin hesabında dikkate alınmak üzere, 01.01.2013 tarihi itibarıyla sistemde bulundukları toplam süreye, 01.01.2016 tarihine kadar sistemde kalmaları koşuluyla bir defaya mahsus olmak üzere;

- a) Sistemde 3 yıldan fazla 6 yıldan az bulunan katılımcılara 1 yıl,
 - b) Sistemde 6 yıldan fazla 10 yıldan az bulunan katılımcılara 2 yıl,
 - c) Sistemde 10 yıldan fazla bulunan katılımcılara 3 yıl,
- süre eklenecektir.

2.7. Geçmişte Stopaj Yoluyla Yapılmış Fazla Vergilemenin Düzeltilmesi:

6327 sayılı Kanun'un Geçici 1 inci maddesinde; 7/10/2001 tarihinden sonra düzenlenmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleri ile ilgili olarak 29 Ağustos 2012 tarihinden önce emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler üzerinden tevkif edilerek ödenen vergilerden anaparaya isabet eden kısmının, 29 Ağustos 2013 tarihine kadar hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairelerine başvurulması ve dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi şartıyla, red ve iade edileceği belirtilmiştir.

Buna göre, geçmişte herhangi bir nedenle hak sahiplerine yapılan anapara ödemeleri üzerinden ilgili mevzuat uyarınca yapılan ve yanlış olduğu 2012/29 sayılı raporumuzda da vurgulanan vergi kesintileri hak sahiplerine iade edilecektir. Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından çıkarılan 83 nolu Gelir Vergisi sirkülerinde aşağıdaki açıklamalar yapılmış olup, fazla vergilerin geri istenmesinde açıklanan hususların dikkate alınması faydalı olacaktır.

“6327 sayılı Kanunun 6 ncı ve 9 uncu maddelerinin Gelir Vergisi Kanununun 75 inci ve 94 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri ile 29/8/2012 tarihinden itibaren emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili yapılan ödemelerde sadece irat tutarları üzerinden tevkifat yapılması uygulamasına geçilmektedir.

6327 sayılı Kanunun 29/8/2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan geçici 1 inci maddesine göre, 7/10/2001 tarihinden sonra akdedilmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili olarak anılan geçici maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan anapara tutarları dahil

ödemeler üzerinden tevkif edilerek ilgili vergi dairesine ödenen vergilerden irat tutarına isabet eden tutarı aşan kısım, hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairesine müracaat edilmesi halinde 29/8/2012 tarihinden itibaren red ve iade edilebilecektir.

Bu iadenin yapılabilmesi için;

- Hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairesine müracaat edilmesi,*
- Müracaatın 29/8/2013 tarihinden önce yapılması,*
- Tevkifat uygulaması nedeniyle dava açılmaması veya açılmış olan davalardan vazgeçilmesi,*

gerekmektedir.

Bu nedenle, hak sahipleri tarafından davanın görüldüğü yargı merciine göre,

- Vergi Mahkemesi nezdinde görülmekte olan davalar için ilgili Vergi Mahkemesine,*
- Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraz yoluna gidilmiş olan davalar için ilgili Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına,*
- Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olan davalar için Danıştay Başkanlığına*

sürmekte olan davaya ilişkin bilgileri ihtiva eden bir feragat dilekçesiyle başvurularak, söz konusu davadan feragat edilmesi ve feragat edildiğini gösterir şerhli dilekçe örneğinin veya bu belge temin edilemediği takdirde mahkemenin feragat nedeniyle davanın reddine dair vereceği karar örneğinin red ve iade talebiyle birlikte ilgili vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, red ve iade başvurularında ilgili sigorta/emeklilik şirketi tarafından tanzim edilen hayat sigortası/bireysel emeklilik poliçesinin bir örneği ile düzenlenmiş olan poliçenin başlangıç ve bitiş tarihleri ile yapılan kesintileri gösteren belgelerin bir örneğinin de ibraz edilmesi gerekmektedir. İlgili vergi dairesine daha önceki tarihlerde yaptıkları başvurularda söz konusu belgeleri teslim etmiş olan mükelleflerin tekrar belge ibraz etmelerine gerek bulunmamaktadır.

Hak sahiplerince bu kapsamda açılan davalardan vazgeçilmesi durumunda, idarece de açılmış davalar sürdürülmeyecek ve taraflarca herhangi bir masraf ve vekalet ücreti talep edilmeyecektir.

Hak sahiplerince yapılan red ve iade talepleri, başvuruda eksiklik bulunmaması

koşuluyla, Vergi Usul Kanununun düzeltme zamaşımı hükümleri dikkate alınarak yerine getirilecektir. Hak sahiplerince daha önceki bir tarihte ilgili vergi dairesine düzeltme başvurusunda bulunulmuş olması halinde, düzeltme zamaşımı hükümlerinin uygulanmasında bu başvuru tarihi dikkate alınacaktır.

Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesine 6327 sayılı Kanunla eklenen fıkra hükmü gereği red ve iade işlemlerine esas irat tutarı; şahıs sigortaları kapsamında yapılan ödemelerde varsa fesih ve işтира kesintisi indirilmeden önceki birikim tutarından, yatırıma yönlendirilen tutar indirilerek, bireysel emeklilik sistemi kapsamında yapılan ödemelerde ise ödemeye konu toplam birikim tutarından, (varsa ertelenmiş giriş aidatı indirilmeksizin) ödenen katkı payları indirilerek hesaplanacaktır.

Hesaplanan irat tutarına isabet eden vergi;

- On yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemededen ayrılanlara yapılan ödemeler için %15,*
- On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim veya aidat ödeyenlere ve vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler için %10,*
- Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler için %5*

oranı dikkate alınmak suretiyle tespit edilecektir. İrat tutarına isabet eden vergi tutarını aşan, diğer bir ifadeyle irat hesaplandıktan sonra kalan anapara tutarına isabet eden tevkif edilmiş ve ödenmiş vergi tutarı 29/8/2012 tarihinden itibaren hak sahiplerine red ve iade edilebilecektir.”

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:

Bu çalışmamızda, 6327 sayılı Kanunla, bireysel emeklilik sistemi ile bazı sigorta sistemlerinde, gerek ödenen primlerin ve gerekse de geri alınan prim ve nemaların vergilendirilmesine yönelik olarak yapılan değişiklik ve düzenlemeler ele alınmış ve tartışılmıştır. Çalışmamızın önceki bölümlerinde yapılan değişiklik ve düzenlemeler detaylı olarak değerlendirilmiş olup, söz konusu hususlar özet halinde çalışmamızın sonundaki tabloda da yer almaktadır.

Kanun öncesinde katılımcılara sağlanan en temel teşvik, ödenen katkı paylarının belirli bir kısmının gelir vergisi matrahından indirim konusu yapılabilmesiydi. Ancak, başta sistemde vergi mükellefi olmayan katılımcıların bulunması ve matrahtan indirim sürecine ilişkin olarak ortaya çıkan sorunlar nedeniyle teşvik sistemi etkin olarak işlememekteydi. Bu çerçevede, ilgili vergi kanunları ile Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda yapılan değişiklikle, sistemdeki katılımcılara doğrudan devlet katkısı sağlanmasıyla sistemin daha etkin şekilde teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu düzenlemeye paralel olarak, bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının ücret gelirlerine ilişkin gelir vergisi matrahı ile diğer beyana tabi gelirlere ilişkin matrahların tespitinde indirim konusu yapılmasına yönelik düzenlemeler de yürürlükten kaldırılmaktadır.

Diğer yandan işverenlerin, personeli için ödedikleri bireysel emeklilik katkı paylarının gider yazılmasına yönelik düzenleme bazı değişikliklerle devam ettirilmektedir.

Doğrudan bireysel emeklilik sistemi ile alakalı olmasa da, önceden de var olan hayat sigortası ve diğer şahsi sigortalara ait prim ödemelerinin gelir vergisi matrahının tespitinde indirilmesine ilişkin düzenlemeler de yine bazı değişikliklerle devam ettirilmektedir.

Getirilen diğer bir önemli değişiklik ise bireysel emeklilik sisteminden emekli olma yahut ayrılma durumunda sistemden çıkışta yapılacak ödemelerden **yalnızca irat (nema) olan kısımların** stopaja tabi tutulacak olmasıdır. Düzenleme öncesinde sistemden çıkışta, **yapılan ödemelerin tamamı** üzerinden (emeklilik hakkı kazananlar ile sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 75'i üzerinden) gelir vergisi stopajı yapılmaktaydı ve bu husus uygulamada sistemin en çok tartışılan konusuydu.

Ayrıca, 7.10.2001 tarihinden sonra düzenlenmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleri ile ilgili olarak 29 Ağustos 2012 tarihinden önce emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler üzerinden tevkif edilerek ödenen vergilerden anaparaya isabet eden kısmının, 29 Ağustos 2013 tarihine kadar hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairelerine başvurulması ve dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi şartıyla, red ve iade edileceğine yönelik düzenleme de geçmişte yapılan haksızlıkları gidermesi açısından olumlu bir düzenleme olmuştur.

6327 SAYILI KANUNLA YAPILAN DÜZENLEMELERİN ESKİ DÜZENLEME İLE KARŞILAŞTIRILMASINA İLİŞKİN TABLO

Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
Bireysel emeklilik sistemi katılım payları gelirin % 10'unu, asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmamak koşuluyla, hem ücret gelirlerinde hem de yıllık beyanname ile beyan edilen vergi matrahından indirim olarak dikkate alınmaktadır.	Bireysel emeklilik sistemi katılım payları vergi matrahından indirilmiyor.
	Bireysel emeklilik sistemi katılım payının % 25'i kadar (asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmamak şartıyla) devlet katkısı veriliyor.
	Katılımcı Devletin Katkı Payının; Üçüncü Yılın Sonunda % 15 , Altıncı Yılın Sonunda % 35 , Onuncu Yılın Sonunda % 60 , Emeklilik Durumunda da % 100 'üne Sahip Olabilecek.
	Hak edilen Devlet Katkı payı vergilendirilmemektedir. Yalnızca neması stopaj yoluyla vergilendirilmektedir.
İşverenlerin çalışanları adına ödedikleri bireysel emeklilik sistemi katkı payları ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin %10 ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak kaydıyla ücret matrahı ile ilişkilendirilmeksizin ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınıyordu. (GVK 63/3'üncü maddesi kapsamında, ücretin safi tutarının belirlenmesinde dikkate alınan katkı payları ve prim ödemeleri var ise, bunlar % 10'luk ve asgari ücretin yıllık tutarı ile ilgili sınırlamada dikkate alınmaktadır.)	İşverenlerin çalışanları adına ödedikleri katkı payları ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin %15 ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak kaydıyla ücret matrahı ile ilişkilendirilmeksizin ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınıyor. (GVK 63/3'üncü maddesi kapsamında, ücretin safi tutarının belirlenmesinde dikkate alınan hayat ve/veya şahıs sigortası prim ödemeleri var ise, bunlar % 15'lik ve asgari ücretin yıllık tutarı ile ilgili sınırlamada dikkate alınacaktır.)
	İşverenlerin çalışanları adına ödedikleri katkı payları üzerinden devlet katkısı hesaplanmayacaktır.
Ücretlinin şahsına eşine, küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık vb. şahıs sigorta primlerinin hizmet erbabı tarafından ödenmesi koşuluyla, gelirin % 5'i ve asgari ücretin yıllık brüt tutarı ile sınırlı olmak üzere ücret matrahından indirilebilmekte. Bu sınırların hesabına, işverenler tarafından katılımcılar adına ödenen bireysel emeklilik katkı payları dâhil edilecektir.	Ücretlinin şahsına eşine, küçük çocuklarına ait hayat sigorta primlerinin yarısı ile ölüm, kaza, hastalık vb. şahıs sigorta primlerinin hizmet erbabı tarafından ödenmesi koşuluyla, gelirin % 15'i ve asgari ücretin yıllık brüt tutarı ile sınırlı olmak üzere ücret matrahından indirilmektedir. Bu sınırların hesabına, işverenler tarafından katılımcılar adına ödenen bireysel emeklilik katkı payları dâhil edilecektir.
Bireysel emeklilik sisteminden emekli hakkı kazananlar ile zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 25'i, diğer sigorta şirketlerine 10 yıl prim ödeyenler ile zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin %10'u gelir vergisinden istisnadır. İstisna edilen tutarlar üzerinden gelir vergisi stopajı <u>yapılmamaktadır.</u>	İstisna uygulaması kaldırılmıştır.

Tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemelerin tamamı gelir vergisinden istisna olup, ayrıca gelir vergisi tevkifatına da konu <u>edilmemektedir</u>	Tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemelerin tamamı gelir vergisinden istisna olup, ayrıca gelir vergisi tevkifatına da konu <u>edilmemektedir.</u>
Bireysel emeklilik sisteminden ayrılma veya emekli olma durumunda yapılan ödemelerin tamamı menkul sermaye iradı sayılmak suretiyle, belirli oranlarda gelir vergisi stopajına tabi.	Bireysel emeklilik sisteminden ayrılma veya emekli olma durumunda yapılan ödemelerin yalnızca irat (nema) kısmına isabet eden tutarları menkul sermaye iradı sayılmak suretiyle, belirli oranlarda gelir vergisi stopajına tabidir.
Tüzel kişiliğe haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemelerin tamamı menkul sermaye iradı sayılmak suretiyle, belirli oranlarda gelir vergisi stopajına tabidir.	Tüzel kişiliğe haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemelerin yalnızca irat (nema) kısmına isabet eden tutarları menkul sermaye iradı sayılmak suretiyle, belirli oranlarda <u>gelir vergisi stopajına tabidir.</u>
İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarlar prime esas kazançta eklenecektir. Ancak aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen ödemeler prime esas kazançta tabi tutulmaz.	İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarlar prime esas kazançta eklenecektir. Ancak aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen ödemeler prime esas kazançta tabi tutulmaz
Bireysel emeklilik sisteminden ayrılma veya emekli olma nedeniyle yapılan ödemelerde nihai vergileme <u>yapılan ödemelerin tamamı üzerinden alınan</u> tevkifat yoluyla gerçekleşmekte olup, yapılan ödemeler nedeniyle yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesine yahut verilen beyannameye ilave edilmesine gerek <u>bulunmamaktadır.</u>	Bireysel emeklilik sisteminden ayrılma veya emekli olma nedeniyle yapılan ödemelere konu iratlarda (nemalarda) nihai vergileme tevkifat yoluyla gerçekleşmekte olup, elde edilen iratlar nedeniyle yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesine yahut verilen beyannameye ilave edilmesine gerek <u>bulunmamaktadır.</u>
Tüzel kişiliğe haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemelerde nihai vergileme <u>yapılan ödemelerin tamamı üzerinden alınan</u> tevkifat yoluyla gerçekleşmekte olup,yapılan ödemeler nedeniyle gelir vergisi beyannamesi verilmesine yahut verilen <u>beyannameye ilave edilmesine gerek bulunmamaktadır.</u>	Tüzel kişiliğe haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemelere konu iratlarda (nemalarda) nihai vergileme tevkifat yoluyla gerçekleşmekte olup, elde edilen iratlar (nemalar) nedeniyle gelir vergisi beyannamesi verilmesine yahut verilen beyannameye <u>ilave edilmesine gerek bulunmamaktadır</u>